

NÉPEK ÉS KULTÚRÁK KEVEREDÉSE MAGYAR- ORSZÁGON

SZKA_210_16

A modul szerzője:
Mandák Csaba

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

10. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Nemzet, nemzetiség, etnikum					
AB	A tanár felírja a táblára a fenti három fogalmat, és a diákok értelmezik ezek jelentését. Megpróbálják meghatározni a jelentésüket, és azonosítják azokat a tartalmi sajátosságokat, amelyek e fogalmakat elválasztják egymástól. 10 perc	Meglévő ismeretek előhívása és rendszerezése Rendszerezőképesség Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – beszélgető kör és tanári magyarázat		P1 (Szómagyarázat)
I/b Magyarországi nemzetiségek és etnikumok					
AB	Minden diák megkapja a D1 feladatlapot, amit egyénileg kitölt. (A lapot nem kell beszédni és értékelni. A későbbi munka során lesz rá szükség.) 15 perc	Meglévő tudás és emlékképek felidézése Rendszerező képesség	Egyéni munka – feladatlap kitöltése	D1 (Feladatlap) Földrajzi atlasz Történelmi atlasz	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Népek, nyelvek, kultúrák Magyarországon					
A	A tanulók 4 fős csoportokat alkotnak. Minden csoport megkapja a témához kapcsolódó szemelvényeket (D2–D5). Megbeszélik, hogy ki melyik résztémával szeretne alaposabban megismerkedni. 15 perc	A kutatási témákkal való megismerkedés és feladatválasztás Érdeklődés Szóbeli kommunikáció	Csoportmunka – kerekasztal	D2 (Szemelvény) D3 (Szemelvény) D4 (Szemelvény) D5 (Szemelvény)	
II/b Szakértői csoportok alakulása					
A	Az azonos témakörrel foglalkozó diákok új csoportokat alkotnak. Mindenki megkapja az önálló feladatleírását. A csoportok vezetőit választanak, és megtervezik az önálló kutatómunkát. 5 perc	Az önálló munka előkészítése Tervezőképesség Együttműködés	Csoportmunka – kerekasztal	D6 (Feladatleírás)	
II/c Önálló kutatómunka					
A	A szakértői csoportok saját munkatervük szerint dolgozva, összegyűjtik azt a szöveges és képanyagot, amire szükségük lesz saját témájuk tablón való bemutatásához. A nyersanyagokat kivágott, kinyomtatott, leírt és lerajzolt formában hozzák magukkal az órára. 45 perc	A közös órai munka előkészítése Információkezelés Felelősségérzet	Csoportban összehangolt egyéni kutatómunka	Könyvek, újságok	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A szakértői csoportok saját munkatervük szerint dolgozva, az internet segítségével összegyűjtik azt a digitális forrásanyagot, amire szükségük lesz saját témájuk prezentáció formájában való bemutatásához. Az összegyűjtött anyagot elektronikus formában rögzítve hozzák magukkal az órára. 45 perc	A közös órai munka előkészítése Információkezelés Felelősségérzet	Csoportban összehangolt egyéni kutatómunka	Informatikai eszközök	
II/d A Magyarországi Kultúrák Háza					
A	A csoportok tablót készítenek a saját maguk által gyűjtött nyersanyagokból, amit kitesznek a terem falára. 45 perc	Egy téma több szempontú feldolgozása Együttműködés	Csoportmunka – közös tablóképzés	Nagy papírok Olló, ragasztó Filtollak	Üres falfelület Ragasztógyurma
B	A csoportok prezentációt készítenek a saját maguk által gyűjtött nyersanyagokból – menet közben megosztva egymással a szerkesztési részfeladatokat. 45 perc	Egy téma több szempontú feldolgozása Együttműködés	Csoportmunka – prezentációképzés	Számítógépek és szerkesztő programok	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A bemutatók megtekintése					
A	A tanulók a teremben szabadon sétálva megnézik egymás munkáját. Ezután minden csoport kiselőadás formájában bemutatja tablját a többieknek – úgy, hogy a csoport minden tagja valamilyen módon szerepet vállal az ismertetőben. 20 perc	Az elkészült munkák megismertetése Előadókészség Befogadás	Egész csoportos gyakorlat – tárlatlátogatás és tanulói előadások	Az elkészült tablok	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A csoportok sorban levetítik saját bemutatójukat, s közben szóbeli információkkal egészítik ki a látottakat – úgy, hogy a csoport minden tagja szerepet kap az előadásban. 20 perc	Az elkészült munkák megismertetése Előadókészség Befogadás	Frontális munka – vetítés és tanulói előadások	Az elkészült prezentációk	Számítógép Projektor
III/b Mit látok most másképp?					
AB	A tanulók előveszik a foglalkozás elején kitöltött feladatlapjukat (D1), és megnézik abból a szempontból, hogy van-e valami, amit most másképp látnak, mint akkor. Ezeket a dolgokat megjelölik maguknak. Mindenki hangosan is megfogalmaz egy mondatot, amellyel a fenti kérdésre válaszol. 15 perc	A tudás és szemlélet változásának rögzítése Önreflexió Önkorrekció Önkifejezés	Egyéni munka – saját írások áttekintése Frontális munka – beszélgető kör	A tanulók által korábban kitöltött feladatlapok	
III/c A csoportmunka értékelése					
AB	A diákok visszatérnek saját munkacsoportjukhoz. Minden csoport megkapja a D7 értékelő lapot. Ennek segítségével végiggondolják, hogy mennyire volt sikeres az együttműködésük, és azt is, hogy társaik bemutatói közül nekik melyik mennyire tetszett. A szövivők ismertetik a csoportok önértékelésének eredményeit, és elmondják a többiek munkájával kapcsolatos gondolataikat. 10 perc	A foglalkozás keretében végzett csoportmunka és a bemutatók értékelése Önkritika Önkifejezés Véleményalkotás	Csoportmunka – értékelés	D7 (Értékelő lap)	

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 – Szómagyarázat

Nemzet (nép): azokból áll, akik tagjainak vallják magukat, illetve akiket ez a közösség tagjaként elfogad. A nemzet összetartozását (identitását) a közös kultúra, nyelv, szokások, történelem, lakóterület adja.

Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. Osiris Kiadó, 1997. 335. o.

Nemzeti kisebbség (nemzetiség): egy adott társadalom azon tagjainak csoportja, akik nem a többségi nemzettel azonosulnak, hanem egy olyan másik nemzettel, amelynek van állama, vagy ennek létrehozására törekszik.

Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. Osiris Kiadó, 1997. 336. o.

Etnikai csoport, etnikum: egy adott társadalom azon csoportja, amely tagjai olyan közös kulturális identitással bírnak, amely különbözik a többségtől vagy a többi etnikai csoporttól. Az etnikai kisebbség kevésbé különül el a többségtől, mint a nemzeti kisebbség. Vagy éppen nemzeteken átnyúló identitást jelez (pl. a több különböző anyanyelvvvel rendelkező cigányok vagy zsidók).

Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. Osiris Kiadó, 1997. 336. o.